

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 ft. Fél évre 2 ft 50 kr. Negyed évre 1 ft 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árszabály szerint számíttatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan eszközöltenek.

Bélyeg minden egyes beíratásnál külön 30 kr.

Nyíltter peti-sora: 20 kr.

B-Gyarmat 1896. szeptember 9.

A bgyarmati könyvnyomda részvénytársaságnak mult vasárnap tartott közgyűlése s annak lefolyása adja kezünkbe a tollat, hogy egyet-mást ez alkalomból „pro domo” is elmondjunk. A „haza beszéls” különben is már előre vetette árnyékát, — nem vehető tehát tollunk rossz néven, ha a lapunkat kiadó részv. társaságról, s ezzel — úgyszólván — „otthonunk”-ról is megemlékezünk.

Azon kell mindjárt kezdetünk, hogy a mi vármegyénken van valami sajátos vonás, mely az ipari vállalatok iránt nagymérvű érzéketlenségre vall. Mialatt az ország egyéb vármegyéiben — a törvényhozás s a kormány helyes és előrelátó intézkedéseinek felhasználásával és kiaknázásával az ipari vállalatok terén és mezején nagyfokú fellendülést tapasztalunk s látunk, addig mi nálunk alig-alig s csupán imitt-amott történt és történik valami.

E s játszerü jelenségnek okát nem igen lehet megérteni, mert hiszen azokat az előnyöket, melyeket e téren az állami intézkedések biztosítanak, épen úgy kiaknázhattuk volna, mint azt másutt tették, épen úgy felhasználhattuk volna, mint azt egyebütt láttuk és látjuk. Azt sem igen írniok ulá, hogy sajnálatos tünet a vállalkozási szellem rovására s hiányára lenne irandó, mert hiszen ez mindenütt meg van s életre kell, ahol alkalmas talajra talál. És nekünk úgy látszik, hogy nem tévedünk, ha az okot ez alkalmas talaj hiányában, a kedvezőtlen helyi viszonyokban keressük.

TÁRCZA.

A boszu.

„És higgyék el hölgyeim, megöszültem volna alaposan azon az egy éjszaka, hamár nem lettem volna kopasz, mikor megesezt velem ez a bolondos história...” „Ha minden áron akarok episodot hallani életemből, hát elmondom”.

„Mint tudják, mielőtt vidékre jöttem asszistens voltam a fővárosban. Egy este az „Arany Sasban” ültünk többen ismerősök, beszélgetve politikáról, művészeiről s más efféléiről.

„Egy asztaltársunk előhozza, hogy ismét egy új tehetség — valami Maróthy Béla — fog holnap szerepelni a nemzeti színházban: valószínűleg szerződöttetni is fogják. Én részint elfoglaltságból, részint mert nem voltam kedvelője, úgy szólván soha nem jártam színházba s így nem sokat értem az egész dologhoz, de mégis Isten tudja, talán csupa unalomból hozzá szóltam a dologhoz, erősen kikelve a direkció ellen, hogy minden féle egyéneket nyakra sőre vendégszerepeltet, az igazi tehetségek rovására. Bizonyosan egy olyan individuum lesz ez a Maróthy is, kinek sokkal nagyobb a protekciója mint a tehetsége”.

„Néhány napra ennek a dolognak, éjjel körülbelül két órákor hosszú heves csevegés vert fel álomból. Előszóbam ajtaját felnyitva, egy magas, sápadt arcú, fekete hajszú s szakállas uri ember lépett be. Az alomtól még félig öntudatlan nem vettem észre kikelt, feldult vonásait, csak

Székvárosunk s vármegyénk nagy része a megfelelő vasutak hiányában majdnem teljesen el volt vágva attól, hogy az ipari vállalatok terén lendületes tevékenységet fejthessen ki. Várnia kellett itt is, mint más egyebütt, mindaddig, míg e nyomott helyzet megszűnik. Ma, midőn szerencsésen eljutottunk oda, hogy e hátrányt a multnak adhasunk át, bizonyára nem kell prótétai ihlet ahhoz, hogy az eddigelé nagymértékben elhanyagolt téren is csakhamar fokozatos javulás fog beállni s panaszra nem igen lesz okunk. A multnak jelennek e nagy hiányára nemcsak a közérdek szempontjából, hanem azért is kellett reá mutanunk, hogy ami részvénytársaságunkat s annak tevékenységét kellő méltatásban részesíthessük. A méltatás révén szíkségszerűleg az elismeréshez jutunk.

Egy oly vállalat, mely az eddigi kedvezőtlen s mondjuk ki: miserabilis körülmények között — magát nemcsak fenntartani, hanem üzemét fejleszteni s nyomdáját úgy tudta berendezni, hogy e téren az igényeket magasabb mértékben is kielégíti, nemcsak elismerést érdemel, hanem arra is számíthat, hogy az irányadó tényezők a jövőben fokozottabb mérvben keresik majd s karolják fel. Mindazok, akik felkeresik, nyugodtan fordulhatnak hozzá. Felszerelése kifogástalan s vezetése, igazgatása mi kívánni valót sem enged s oly kezébe van letéve, melyek a vállalatnak felvirágzását valóban szivükön is viselik s szorgalmukat, tehetségüket s idejük javát szívesen áldozzák fel arra, hogy a vállalat a tümasztott igényeknek mindenkit kielégítőleg feleljen meg.

akkor néztem nagyot, mikor szokatlan látogatóm egy revolvert vett ki zsebéből. Na, gondoltam magamban, én megjártam, paciens helyett rablót fogtam.” De azért nyugodtan vártam a történéseket.

„Tehát mégis megtaláltam önt uram....” törni meg végre a csendet ismeretlenem. „Három éve keresem szüntelen, hogy boszut álljak, három évig sikerült bujdosolni előlem, de végre megtaláltam....”

„En hallgatagon, mozdulatlanul s mondhatom megrémülve álltam, s vendégem folytatá: ”

„Ugy-e nem ismer meg? Hja, három év nagy idő, még oly n embernek is, a ki sorsával megelégedett, hát még annak, ki a szenvedések iskolájában él.... Hányszor válek azon a ponton, hogy megölöm magamat, de visszatartott egy.... egy-minek a gondolata a legkéjesebb érzést szülte, a minek gondolatára a vért vulkánként éreztem forrni ereimben.... a boszu érzete....”

„Hányszor vágytam e pillanatra, hányszor magam elé idéztem az órát, midőn szemtől szembe fogunk eg-mással állni s én grönýörködhetem rémületén, megköstolhatom vérét.... vérét melytől ittasabb leszek, mint a világ legjobb borától....”

E szavaknál zokogni kezdett.

En látva a zavaros szemeket, a feldult vonásokat, nem mint orvos, hanem mint ember is észrevehettem, hogy veszedelmes örüllet állók szemben. Tagadásom vagy ellenkezésem mit sem használt volna ismerve az örülteknek rögeszmé-

A legutóbbi közgyűlésnek egész lefolyása amellet bizonyít, hogy a vállalat egészséges mederbe halad — nemcsak, hanem hogy — a történet intézkedések következtében még fokozottabb, még pedig-gőbb élet fog megindulni a vállalat üzemének keretében.

Nekünk ezt hinnünk annyival inkább szabad s a kedvezőbb fejlődésnek örülnünk annyival inkább lehet, mert ami lapunk is ő nála találta meg otthonát. Születése pereztől kezdve ott élt, ott izmosodott s a vállalat gépei, nyomdai felszerelvényei között érte el a férfi korát. Örömrünk tehát egészen jogos.

Van azonban a legutóbb lefolyt közgyűlésnek még valami más vonása, tüneténye is, melyet elhallgatnunk nem lehet s nem szabad. Ez az a konciliáns s minden párt érdeket kizáró hang, amely azon egész lefolyása s tartama alatt uralkodott.

Vármegyénk legközelebbi multja azon véleményre keltette országzszerre, hogy az ellentétek minálunk már annyira kiélesedtek s oly irányzatot vettek, hogy a keserűség, a viszály s a pártszenvetély még a magán vállalatok belső életébe is bevitetik s ott sem a vállalat érdeke, hanem a párté az irányadó. Nos a részvénytársaság közgyűlése bizonyosság arra, hogy ilyen áldatlan és beteges állapotok még sem burjánoztak fel nálunk s a multnak keserűsége s az abból eredet viszály nem állt tanyát ott, a hova különben sem való s hogy van oly indifferens talaj is, ahol a legélesebb, legellentétebb érdekek is békésen megférnek egymás mellett. Bizonyára oly jelenség ez, melyet a mult

jókhözi ragaszkodásukat s a menekülés gondolat fordult meg agyamban... de hiába.

Emberem abban hagyta a sirást, idegesen felugrott, a revolvert kezébe vére, egészen közel lépett hozzám. Szemei mint két égő golyó, idegesen forogtak gödreikben, forró lehelete arczomat érte, rekedt hörgés tört fel melléből, szóval minden mozdulata, arcának ideges rángásai a legnagyobb fokú izgalmat a kitört, gátat nem ismerő örültséget jelezte.

„Tehát félünk?... Holvan a híres Don Juan?

„Emlékszik e még Matildra? Emlékszik e a nizzai tengerpartra? Mintegy kigyó lopózott házi tűzhelyemhez, behidegte magát barátságomba, hogy megraboljon, ami legdrágább volt, földi menyországotól, egyedüli ödvömtől, boldogságtól.... Tehát ön az a híres nő csábító, ki most reketve áll előttem....!”

Ezek a szép szemek, még ma beáradódnak, ezek az ajkak, melyek oly sok szerelmet hazudtak, még ma örökké elnémulnak... itt a boszuállás órája... készüljön a halálra....

Sikerült végre rémületemből, magamhoz térni s midőn revolverre kakasát felhúzza az elzártság, az élet ösztönének utolsó szikrája sugta, hogy hatalmasan melbe lökve, kiugorjam a szobából....

A szoba ajtaját kulccsal bezártam és rohantam emberekről.

Midőn felfegyverkezve s megfelelő számú kísérettel visszamenek s hallgatóztam, néma csend volt odabenn. Megvoltam kapva azon sejtéseimtől, hogy látogatóm önönmagát végezte ki. Belépünk

nál egészségesebb fejlődés előnyére kell felírunk a melyben egy nyugalmasabb a vezéreket kölcsönösen tisztelő jövődőlőzölőgrát láthatjuk.

A junktim.

(—y) Uj jelszó merült fel a kiegyezési tárgyalások horizonán. Ez a junktim, mely azt jelenti, hogy két vagy több, egymással akarati összefüggésben álló, tehát egymásra vonatkozó ügy együttesen intéztesek el és pedig olyképe, hogy ha a kapcsolatos ügyek egyikére nézve megállapodás nem jöhet létre, a többi kapcsolatos kérdés fölötti tárgyalás eo ipso elejtendő. Ez által kvóta és a kereskedelmi és vámegegyezmény hozatnak egymással kauzális nexusba s azok, akik e két ügy közt okozati összefüggést találnak, azt követelik, hogy a kormány és a törvényhozás mindkét ügyet együttesen, egyszerre tárgyalja: és pedig előbb a kvótát és ha erre nézve megegyezés nem jönne létre, ejtessék el a vám- és kereskedelmi egyezmény meghosszabbítása iránti tárgyalás is, az egyezmény mondassék fel és térjünk át az önálló vámterület megalapításának kérdésére. Nem ily világosan, de ezen cél felé törve fejezi ki a junktimot a „Nemzeti Újság“, a nemzeti párt főközlőnye, de erről bővebben alantabb szólnunk.

A kiegyezés kérdésében a junktim felfutása nem új dolog, már t. i. nem új Ausztriában, ahol kezdettől fogva az a nézet irányította a közvéleményt, hogy ha Magyarország kvótáját fel nem emelik, Ausztria ne kösse meg Magyarországgal a kereskedelmi és vámegegyezményt, vagy, ha meg is köti, Magyarország jogos követeléseit ignorálva kösse meg. Tudjuk azt is, hogy az osztrák közvélemény eme nézetét, mely a clara pacta, boni amici elvével homlokegyenest összeütközik. Magyarországon minden párt és minden ember perhorreszkálta. Kvóta és vámegegyezmény merőben különálló, egymásra semmi tekintetben utalva nem levő kérdések lévén, mi sem törvényes, sem felerőszakolt junktimot nem ismerünk, ennek az elvnek a kiegyezést alá nem rendeljük, annál kevésbé, mert ezt téve, magunk is elismernők, hogy Ausztriának jogában áll a kereskedelmi

és vámegegyezmény szempontjából fennállt jogos követeléseinkért kvótának felemelése után art követelni, mely esetben aztán úgy állana a dolog, hogy mi nem jogaink respektálását, hanem engedményeket nyertünk Ausztriától, oly engedményeket, melyeknek későbbi időben való megújításáért az engedményező újabb magasabb art követelhet.

Ez volt és ez ma is Magyarországon a közvélemény és most ezzel szemben előáll a „Nemzeti Újság“ és a nemzeti párt nevében követeli a junktimot vagyis a kvóta és vámegegyezmény ügyének együttes tárgyalását és pedig azon okból, hogy a kereskedelmi és vámegegyezmény a mi igényeink szerinti megkötése tekintetében nekünk egyedüli fegyverünk a kvóta levén, ha ezt kiadjuk kezünk-ből, Ausztria majd a vámegegyezményt nem a mi, hanem az ő igényeinek megfelelő alakban lesz csak hajlandó megkötni. A nemzeti párt ezen nézete ellen a kormánypárt, mindkét függetlenségi párt, sőt a néppárt organumai is állást foglaltak. Persze, különböző okokból, mert míg például a kormánypárt azért ellenzi a junktimot, hogy a kereskedelmi és vámegegyezmény megújítása elé akadály ne gördítessék, a függetlenségi párt ép ellenkezőleg azért nem teszi magáévá a „N. U.“ Ausztriából importált elvét, hogy a külön vámterület felállítására lehetségessé váljék. Mellékes azonban, hogy a két ellenlábás mi célból nem barátja a junktimnak, fődoig pedig az, hogy azt sem törvényesnek, sem célszerűnek a nemzeti párton kívül egy párt sem ismeri el.

Mi pedig a középutat nem keresve, csatlakozunk azok véleményéhez, akik a junktimról mitsem akarnak tudni, csatlakozóan még akkor is, ha az 1867: XII. t.-czikból valamiképe ki lehetne magyarázni, hogy kvóta és vámegegyezmény okozati összefüggésben állanak egymással s együtt tárgyalhatók. De nem lehet ám kimagyarázni, hanem annál világosabban kitűnik ugy a két kérdés különböző elintézési módjának meghatározásából, valamint abból, hogy a kereskedelmi és vámegegyezmény tetszés szerinti időszakra köthető meg, de megkötése el is mellőzhető, míg kvótát mindkét államnak okvetlenül fizetni kell, hogy az alaptörvény megalkotásakor eszeágában sem állott a törvényhozásnak e

két külön természetű ügyet egymásra utalni. Ha tehát a törvény nem állapítja meg a junktimot, akkor annak felerőszakolása törvénytelen cselekmény volna, törvénytelen térre pedig akkor sem léphetünk, főleg Ausztria ravasz fondorkodásával szemben, ha abból pillanatnyi hasznot merithetnénk. Amde a junktim felerőszakolása csak kárral, hátránnyal járhat. Ha ugyanis a két különálló kérdést együtt, egyiket a másik feltételénként tárgyaljuk, elismerjük azt, hogy Ausztriának joga van a kvóta felemelését a vámegegyezmény meghosszabbítása feltételével kifizetni, ezt pedig elismernünk semmi alakban sem szabad és tartózkodnunk kell minden oly alkalom nyújtásától, mely a jövőben a két kérdésnek együttes, egymásra ható tárgyalása tekintetében precedensül szolgálhatna. Mi, érdekeinknek megfelelő kereskedelmi és vámegegyezményt minden esetben elfogadunk, ellenben a kvóta felemelésének követelését minden esetben visszautasítjuk, ez világos, minél fogva világos az is, hogy a két ügyet a junktim felerőszakolt elvének alárendelni nem lehet.

Némely lap azt állítja, hogy a junktim a képviselő-választások alkalmával új jelszóvá válik. Mi ezt nem hisszük; a kérdés sokkal világosabb, hogysem a pártállások alakulásának okául szolgálhatna és ha mégis egyesek jelszavuknak választják a junktimot, ez a jelszó nyomtalanul fog elhangzani s arra a közvélemény szűkebb körben sem reagál.

M. P.

A bgyarmati könyvnyomda r.-társ.
rendes évi közgyűlését kissé elkésve szept. 6-án tartotta meg Nagy Irán elnöklété mellett. A részvényesek szép számban jelentek meg. Ott láttuk többek közt dr. Pulszky Ágost, Laszkáry Gyula, Vannay Ignác, br. Buttler Ervin, Ruszinkó Antal, br. Jeszenszky Sándor, Veres Ernő, Fáy Sándor, Cserenyák György, Henzély Gyula urakat és még több bgyarmati részvényt, kik, számra nézve 24-en voltak s 130 részvényt képviseltek. Jegyzőkül: Hanzély Gyula, jegyzőkönyv-ítelesítőkül: Vannay Ignác és Horváth Danó kértettek fel. A közgyűlés először is tárgyalás alá vette a Darvai Armin ügyvivő-igazgató által készített évi jelentést, mely kedvező állapotokat tartalmaz a múlt

a szobába s ki írja le meglepetésünket és bámulatunkat, midőn előbbi buszjos és szakállas látogatóm helyett egy simára borotvált nyugodt mosolygó uri embert találók, ki nyugodtan szól hozzám.

Igaz, hogy éjjeli tréfám kellemetlenséget okozhat, de megakartam doktor urat győződteni, hogy nem csupán protekciós, ha nem tehetséges individuum is vagyok.

Nevem Maróthy Béla színész . .

Lykurgos

Dal a Pokolról.

Az életutnak épp közép-felében.
Ahol megáll a villamos vasút
Egy nagy kapuhoz révedezve léptem.
Lám itt az ember a Pokol-ba jut.
És akinek nincs semminémű dolga
Miert ne jutna olykor a Pokol-ba?
Egy koronáért sok-sok órahosszat
Az alvilágban vigan szórakozhat.

Ott áll a kapuján földalatti fényvel
És aki látta mind-mind földért:
Ki itt belépsz, ne hagyj föl a reménnyel
Hogy érdekeset látsz és nagyszerűt.
Beléptem én is borzadva, fáva,
Az impozáns szép alvilági házba.
S ahogy levettem ott a kalapot
A Czerberus azt mondta: Jó napot!

Parancsol itt végképe megszállni nálunk
Vagy uraságod csak vizitbe jött?

Ha kell szobával tizzel is szolgálunk
Olesók az árak mostan szertfölt.
Oh köszönöm — feleltem — egyelőre
Ki is szeretnék jutni még belőle.
Habár megvallom, ez a szürke hely
Határozottan szörnyen érdekel.

A Czerberus bizalmasan mosolygott:
„Legyen vendégem egy órára csak.
Majd elcsinálom valahogy a dolgot,
Hogy uraságod mégis itt ragad!
Amit itt lát kívül s belül e házon,
Azt majd kegyednek végig magyarázom.
S ha nem marad nálunk akkor se végleg,
Ugy uraságod nem költözi lélek.”

Karongfogott a Czerberus, lebegtünk
És könnyű voltam, mint a hópehely.
Lelek lebegtek mindenütt felettünk
Haj, egy nagyon modern világ e hely.
Amit mi még csupán óhajtra sejtünk
S nem tudva őt, gyakorta könnyet ejtünk
A repülésnek súlyos titkait,
A legnagyobb számár is tudja itt.

S hogy a Pokol legén mi átsuhantunk
És azt azt se mondtunk, hogy: kelep, kelep.
Láttam nagyon jól, hogy e hely alattunk
Egy klimatikus gyógyfürdő-telep.
Magukat itt jól érzik mind a lelek
Nyáron ogg ember jégmezőn húselhet

Télen pedig, ha neki fájni tetszik
A tűz titokban nagyszerűen melegszik.

Kit bánt a csúz, vagy nagy-zabású kőszvény
Itt a Pokol-ban gyógyulásra lel.
Magát forró szurokban megfürdőtven,
Mint ballerina oly vigan szökölt . . .
E-aki híve mindenféle sportnak,
Nagy zsákokat föl a hegyekre hordhat,
Vagy ő vele magával neha nap,
Az ördögök lawn-tenniszt játszanak . . .

S lelkelem át irigység hangja rezdül
E sok muátság nekem bűt okoz.
„Hát így jut minden poklokban keresztül,
Akit szerencsés sorsa idehoz!”
Eo meghatottan uszva sűrű könyben
A Czerberusnak hosszan megköszöntem,
Hogy ő, aki ez ügyhöz szörnyen ért,
Nagy utamon oly híven elkísért.

S hogy elbucszunk ezen a nagy estén
És kifelé ballagtam gondteli,
Tekintetem megakadt egy menyecskén
A szeme kék, a termete deli . . .
A „Pokolból” jött ő is megnyugodva
És mosolyogva, halkan azt susogta:
Ha az egész Pokol csak ennyi . . . pardon.
Ezt valahogy majd mégis csak kitartom!”

Kita

évi üzletéről. Ugyanis a társaság vagyona a bemutatott vagyonmérleg szerint 61941 frt. Üzleti haszon 2104 frt, melyből 811 frt 5 krt a tartalékalapra adnak s 447 frt 50 krt a papírraktár alapra, a felmaradt 844 frt 45 krból a 150 részvény közt részvényenként 5—5 frt osztalékot fizetnek ki, a többit az 1896. évi nyeresémi számlára viszik át. Az igazgatóság tagjai és a felügyelőség tagjai, az utóbbiak közül egynek kivételével az alapszabályszerű jutalékokról lemondottak, amit a közgyűlés köszönettel vett tudomásul. Ruzinkó Antal, mint legnagyobb részvényes, azt az indítványt tette, hogy a mult üzleti évéredményéből osztalékot ne osszanak fel, hanem azt nyomdai felszerelvényekre fordítsák. Vannay és többek felelőssége után azonban ez a népszerűtlen indítvány el nem fogadtatott, annyival inkább nem, mert a részvénynyomda most igen jól van felszerelve s egyike a legnagyobb és legfelszereltebb vidéki nyomdáknak. Majd az alapszabályok módosítására került a sor, melyeknek előadója Vannay Ignác kir. tan. volt, aki szakavatottsággal s a legnagyobb precizitással referálta a módosításokat, úgy hogy a sok paragrafust rövid idő alatt egész higgadsággal tárgyalták le, nem vegyülve a tárgyalásba semmiféle párt és politikai szenvedélyt, mint a mult ülésekben többször megtörtént. Megalapították az ügyvivő-igazgató évi tiszteletdíját is, melyet a kiállításba helyezett remnuneráció figyelembe vételével évi 300 frtban alapították meg. Végül az igazgatóság és felügyelőség megválasztására került a sor. A igazgatóságba beválasztottak: Cserevnyák György, Fay Sándor, Feledi Ignác, Hanzély Gyula, Horváth Danó, Kanitz Ödön, Laszkár Gyula, br. Van der Beeke Imre, dr. Pulszky Agost, Ruzinkó Antal, Vannay Ignác és Veres Ernő urak. A felügyelő-bizottságba elnökül br. Jeszenszky Sándor, tagokul gr. Forgács Antal és Pollatsch Rezső urak. Jogtanácsosnak egyhangulag Szabó János ur választották meg.

A közgyűlés befejeztével Nagy Iván elnöknek köszönetet szavaztak a közgyűlés tapintatos vezetéséért s ezen prosperáló ipar-vállalat iránti önzetlen édeklődéséért. Közgyűlés után nyomban megtartott az igazgatósági ülés is dr. Pulszky Agost igazg. elnök ur elnökölte alatt, mely alkalommal az üzleti ügyek elintézése után a megüresült igazgatósági alelnöki állásra Horváth Danót, — ügyvivő igazgatóul pedig Tokay Lajost választották meg.

Az aszód-bgyarmat-losonczi vasut műszaki bejárása szept. 11-én és 12-én ment végbe, — szept. 11-én az aszód-bgyarmati, szept. 12-én a bgyarmat-losonczi szakaszt vizsgálták felül. A vasut keletkezésére és történetére annak idején vizsgátartunk. Most csak annyit jelzünk, hogy a 113 kilométer hosszú vonal alig egy év alatt épült ki s kilométerje átlag 32 ezer frt., összesen tehát 3,616,000 ftba került, melynek 35%-kát az érdekelttség, (köztük a vármegye 34,000 frtal, B-Gyarmat 90 ezer frttal) járult hozzá törzsrészvényekben. A többi 65%-t különbözőzet a bpesti egyesült takarékpénztár finanszírozta. A legutolsó engedélyes Popper István volt, — a fővállalkozó Pallatsch Mihály, — az aszód-bgyarmati vonalat Billaunkorn Herman a bgyarmat-losonczi vonalat Krausz Manó alvállalkozók építették ki. A műszaki bejárásnál a vállalat műszaki közegein kívül résztvettek Barthos Andor miniszteri segédtitkár, Török Zoltán alispán, Nagy Mihály tb. főjegyző, — az illetékes szolgabírók, a vármegye közigazgatási bizottsága részéről: gr. Degentfeld Lajos, Laszkár Gyula. Pestvár megyéből is többekhez volt szerencsénk, itt voltak köztük Majthényi István váci országgyűlési képviselő s Pestvármegye kiküldöttje. A bejárás szept. 11-én reggel 8 órakor vette kezdetét Aszódnál, honnan Domony-

Iklad, Mácsa, Tót-Györk, Püspök-Hatvan Acsakürtön át jöttek vármegyénk első állomására Gutára, onnan N.-Kövesdre, majd Becskére. Becskén volt az ebéd. A bejárást 2 órakor folytatták, s jöttek Nándorba, Mohorára, Szügybe, honnan háromnegyed 6 órakor robogott be a 7 kupéból álló vonat a bgyarmati állomásra. A vonatot az első őrháznál a bgyarmatiak közadakozásából szép koszorúkkal díszítettek fel. A perronon nagy közönség várta az érkezőket, a közönségben számos előkelő hölgy is volt látható. A cigányzene és mozsár durrogás elhangzása után Barthos Andor miniszteri segédtitkár Balas Ferenc városbíró üdvözölte, köszöntét fejezve ki a kormányt, hogy a vasut kiépítését elősegítette s örömet fejezve ki a városközönsége nevében a felett, hogy ez a vasut mely B-Gyarmatnak oly nagy áldozatába került. B-Gyarmat ipari és kereskedelmi érdekeit szolgálva bivatva lesz. A beszédet eljenzés követte. Az eljenzés lecsillapultával Barthos Andor segédtitkár megköszönte a szép fogadtatást s kifejezést adott annak, hogy a most kiépített vasut B-Gyarmat anyagi érdekeit előmozdítani fogja. A rögtönzött szép beszédet barsány eljenzés követte. A miniszteri segédtitkár ur azután Török alispán karján a díszfogathoz ment, melyen a vármegyeházába vitték. Este félkilenczkor a Ballasa emeleti termében 50 terítékű bankett volt, melyet Pallatsch Mihály fővállalkozó rendezett a hatósági személyek és műszaki közegek tiszteletére. Nagy tapintatlanság volt tőle, hogy B-Gyarmat közönségét mely annyi áldozattal hozott a vasutra, mellőzve, még csak a város bíráját sem hívta meg a bankettra. Tegnap, szept. 12-én reggeli 9 órakor folytatták a bejárást és pedig B-Gyarmattól, Tráza, Szécsény, Ludany, Szakall, Litke, Tarnócz, Rapp, állomásokon keresztül Losoncig, hová, mint értesülünk, d. u. 2 órakor érkeztek be s hasonló díszes fogadtatásban részesültek. Erről azonban csak jövőre referálhatunk. A bejárásnál a nyilvánosság csak egy német lap, bizonyára Pallatsch ur kedvenc lapja: a „Pester Lloyd” képviselte. A bejárás eredményeiről s arról, hogy a kiépítés megfelel-e a műszaki igényeknek, mik az esetleges hiányai stb. majd adandó alkalommal részletes cikket hozunk.

CSARNOK.

Puskin és Anyeginje.
Irt: Gräber József István.

Félve veszem a tollat a kezembe, midőn a nagy orosz költő emlékéhez közeledem. Oly magasan áll ő a közönséges halandók felett és oly magasan a nagy szellemek közt is, hogy a kritikai bonczkészel közeledni hozzá és legnagyobbnak művéhez, Istenkísértés. Műveit olvasva, szépségei oly gyönyörködtetően hatnak lelkületünkre, hogy hibáit, fogyatékosságait alig vesszük észre, vagy ha szemünkbe tűnnek is, szívesen elnézzük, megbocsátjuk a költőnek. Erzelmi világa, szimpatikus iránya oly megkapó, hogy az első pillanattól kezdve megnyeri szeretetünk, rokonszenvedésünk s azután úgy viselkedünk vele szemben, mint mindenki vel, akit szeretünk. Még hibáiban is kedvesnek látjuk, sőt talán éppen hiányai által válik iránta vonzódásunk bensőbbé. Beethoven és Sophoklest tökéleteseknek mondjuk, csodáljuk, bámuljuk, Mendelssohn vagy Jókainak ismerjük számos hibáit, de szeretjük őket. A tökéletes, hibátlan bizonyos felsőbb lénynek tűnik fel, misztikus alak lesz közöttünk, mely előtt szellemünk, eszünk meghódol, de szívünkkel, szeretetünkkel megnyerni igazán csak az lesz képes, az hozzánk hasonló, kibén megvan minden emberi, tehát megvannak a hibák is.

De nekünk magyaroknak annál rokonszenvesebb a Puskin alakja, mert számos közös vonást találunk Petőfi, nemzetiünk kedvenc költőjének költészeté és az övé közt.

S éppen, mert az orosz költő előttünk oly szimpatikus, távolról sem célozom Puskit kritizálni, mert nem érzek sem magamban,

sem másban elég hivatást, — én Puskin költészetét ismertetni, megkedveltetni és az olvasóközönséget buzdítani kívánom, hogy az általa eddig annyira elhanyagolt s előtte ismeretlen orosz irodalommal többet foglalkozzék s ez által jelkén számos, eddig nem ismert élvezetet szerezzen.

Adataimat Bérczy Károly ismeretes könyvéből (életrajzzal és irodalomtörténeti vázlattal ellátott Anyegin fordítás) merítettem.

Az orosz irodalom vázlata Puskinig.

Mint a magyar, úgy az orosz nemzet valódi, mai értelemben vett irodalma csak az utóbbi korszak teremtménye, a XVIII. század második felében vette kezdetét az irodalom ipari művelése, mely egy század alatt oly gyors haladást tett a Parnassus-felé, napjainkban bátran kiállja a versenyt a legrégibb nemzetek irodalmával is.

Oroszország mult századbeli állapota némi tekintetben hasonló a magyar nemzetéhez azon különbséggel, hogy míg itt az idegen, az osztrák volt minden nemzeti haladás megülője, addig ott maga a kormányhatalom, a császár főképpen a cenzura állt útjában annak, hogy egy igazi nemzeti orosz, még pedig új, a rég orthodox formákhoz nem ragaszkodó s a nyugati kultúrához hajolni tudó orosz irodalom fejlődhesse ki.

(Folyt. következik.)

A vasuti katasztrófa.

Losonc, 1896. szept. 11.

Nehezen vártuk, hogy a losonci-bgyarmati vasut a forgalomnak átadassék. E hó 10-ikére volt a rendszeres személyszállítás kezdete elhatározva. Ezt megelőzőleg az örök, az állomás főnökük s a többi tisztviselő és családjaik voltak állomásaikon elhelyezendők. Nagy pontossággal kívánt a forgalmi főnökség ez ügyben eljárni.

Hogy ezt egy napon az egész vonalon, reggeltől estig végbe vihesse, szombaton azaz e hó 5-én reggeli 4 és fél órakor indította utnak. 2 mozdony lett a vonat ele alkalmazva. Dacára annak, hogy átláthatatlan ködült a tájon, olyan, hogy egy lépésnyire nem lehetett látni, vígan indult meg a vonat: mert mindjárt kezdetben a kellőnél gyorsabban haladt. Azonban vesztére: mert a mint kiért a pálya udvarból és a Heg-csúza végén a losonci—apátfalusi utat keresztező ponton áthalad, kezdett a budapesti vonattól eltérni, azonnal összenéztközött, egymásra tört, kizökken, balomra szóródott s lett iszonyu robaj, lármá, vészkiáltás, jajveszedeles, tukorás, tüdőrobbanás, szénvirkódás stb. A vonat a pályán kiút feledett két, egymással szembe fordított kocsi között. Az első mozdonyon és a homokkocsi egymást a vagányok közül kiemelték s roncsaik a földbe törtek. Az első mozdonyon helyt foglalt Zineman György forgalmi főnökségi tisztviselő, Laacka János fűtőházi főnök, Daubner Lajos mozdonyvezető és Hajek Árpád replakatot kiugrás által csodásan és sértetlenül megmenekültek, a második mozdony azonban a vonat gyorsasága által is bajtárván, az első mozdonynak hátsó része miatt, helyet nem kapván, alkatrészei egymásba oly sebességgel szóródtak, hogy a benne levő Dominák mozdonyvezetőnek, Jida Jakab fékezőnek, Stadlerker fűtőnek egy pillanatok sem volt a kiugrásra, ezek testének alsó részei: mozdony hatulja és előréseirez annyira lettek nyomva s szorítva, hogy közülük kettő azonnal szörnyet halt, az egyiknek fejét két kezére hajlítva és a kiülő gáz által leforrázva, szomorú látványt nyújtott. Ennél borzasztóbb volt Telek János esete, akinek lábai oly erősen voltak a gép közé szorítva, hogy azokat pusztán emberi erőnek kiszabadítani teljes lehetetlenség volt. Így volt Stadlerkerker egyik lába is. A város népe csoportosan járt a szerencsétlenség színhelyére, iszonyu volt látni a két szerencsétlen előtt kínos helyzetében. Mintán tisztviselő az orrosok belátták, hogy a második mozdonyból a szerencsétleneket csak egy újabb mozdony segítségével lehet kiszabadítani, akként, hogy az képes a roncsolt mozdony hátsó részét elhúzni: parancs lett kiadva, hogy Zolyomba egy mozdony véget kell sürgönyözni. Míg ez elő jöhetett 9 és fél óra lett a így a szerencsétlenek 3 teljes órán át voltak iszonyu kínos helyzetükben, s vérágyaló látványt anyai időn át

azemlélni a szerencsétlenek kincsével felérő kinos érzelmeket kellett mindenben, aki a katasztrófa helyének megtekintésére ment. Ment is aki csak tehetett. Egész estig tengernép vette körül a szerencsétleneket, a később a gőgép roncsait. Mind a holtakat, mind a szerencsétleneket körhúsnakba szállították. Dominák lábait amputálták, s az e műtét után csakhamar szintén meghalt. Stadderker, akinek egyik lábát a térd táján van összerúgva, de hogy az összerúgott vér miként fog megtisztulni, az még mindég életkérdést képez.

Az első két halott vasárnap délután temetett el, a szerencsétlenek rokonai barátjai, Zolyomból, Fülekről mind eljöttek, száma névze vagy 600-an. Ezen felül városunk egész lakossága is részt vett, a temetésen. Nagy pompa kifejtése kíséretében történt a vég-
tántság. A két koporsó külön gyászokoskon lett vize a város több főbb utcáin át, ugyan így lett eltemetve hűfőn Dominák is, akinek temetésére Zolyomból színtén vagy 300 rokon és résztvevő jelent meg.

Nem is tudunk most egyébről beszélni, mint a katasztrófáról természetesen, hogy városunk kapitánya azonnal felvette a tényállást, ki fog felelősségre vonatni, azt a bíróság fogja megállapítani. Dacára az akadálynak mely azonban rögtön óriási munkát vett igénybe, a hivatalos, és a kitűzött pálya megnyitása a napokban megtörtént, hogy nem oly vígan és ünnepélyes örömmel, az a fentebbiek után elképzelhető.

Hontból.

— Választási mozgalmak. Gr. Zichy Jenő ma szept. 13-án jön Ipolyságra Apponyi Albert gr. és Horánszky Nándor társaságában, hol bänderium és az a ellenzék fogadják, melynek nevében Ivánka Oszkár pártelnök tart beszédet. A hontmegyei szalkai választókerületben Zubovich Fedort jelölték szabadelpárt-programmal, mely tárgybán V. Miklós f. hó 5-én népes értekezlet volt.

— Új lap. A honti egyesült ellenzék „Honti Ellenzék” címen írvánka István szerkesztésében új lapot indított, mely akkor jelenik, meg valahányszor szükség lesz rá.

— Renovált templom. Az ipolysági izr. templomot kibővítették és szépen feldiszták e napokban aratták fel. Az új izr. új évi ünnepeket (f. hó 8. és 9-én) már az új templomban ünnepelték.

— Bérmlások Hontban. Mint tudósítónk írja, Hontban a bérmlások a következő sorrendben fognak tartatni: f. hó 19-én Szénváron, 20-án Szellőben, 21-én Hont-Nádason, 22-én Hont-Besenyőn, 23-án A-Szemeréden, 24-én Ipolyságon, 26-án Drégely-Palánkon, 27-én Ipolyságon.

MENET-REND.

Aszód-B-Gyarmat — Losonczy vasút.

Vegyes vonatok	Állomások	Vegyes vonatok
7013 7014		7011 7013
I. II. III. osztály		I. II. III. osztály
1120 233 1204	ind. Budapest kp. udv. erk.	130 1015
204 432 1205	ind. Hatvan erk.	248 949
500 300	ind. Aszód erk.	1213 905
511 400	ind. Iklad-Donony ind.	1209 887
527 411	Mácsa ind.	1140 840
535 423	Tóth-Győr ind.	1137 830
543 434	Püspök-Hatvan ind.	1133 813
551 446	Acsakürt ind.	1130 800
559 458	Guta ind.	1041 741
567 470	Nógrád-Kövesd ind.	1040 730
575 482	Becské ind.	1031 724
583 494	Nándor ind.	939 653
591 506	Mohora ind.	936 651
599 518	Szilgy ind.	934 617
607 530	ind. Balassa-Gyarmat ind.	908 600
1217 542	ind. Párkány-Nána ind.	— —
1219 544	ind. B-Gyarmat ind.	833 544
1010 740	ind. Trász ind.	810 517
1012 742	Szécsény ind.	810 500
1106 840	Ludány ind.	730 481
1130 842	Szalka ind.	730 474
1138 854	Litke ind.	716 441
1211 900	Tárnóc ind.	637 341
1217 906	Rapp ind.	610 330
1239 908	ind. Losoncz ind.	614 319
1244 1000	ind. Ruttk ind.	530 631
830 911	ind. Fülekr ind.	510 234
141 1047	ind. Fülekr ind.	— —

Esi 6 ó. reggel 5 ó. 59 p. ig terjedő éjjeli idő a perczek aláhúzásával van jelölve.

Hírek és különfélek.

Kinevezés. Hrivnyák János és Wolf Ede b-gyarmati pénzügybírói szolgálatok szemléseknél nevezettek ki és pedig Hrivnyák Szécsénybe, Wolf S-Tarjánba.

Fényes esküvő ment végbe Bpsten szept. hó 5-én. Ugyanis e napon vezette oltárhoz dr. Csegey Gyula bpesti ügyvéd, vármegyénk egyik derék fia a bizottsági tagja Lukács Márta kisasszonyt, Lukács Antal földhivatalnoki igazgató és neje Czárán Gizella szeretetreméltó szép leányát. Esketés előtt a polgári kötés a gyár-utczai anyakönyvvezető előtt történt. Majd d-e. 10 órakor a fiatal házaspár fényes nászkísérettel a Deák-terei ev. templomba hajtatott, hol Horváth Sándor lelkész megbíró szép beszéd kíséretében áldotta meg a házasságot. Esketés után Lukács Antal házánál fényes dejeuner volt, mely után a boldog házasságok Bécs-felé nászutra indultak. Az esküvőn jelen voltak: Szilassy Aladár, Lukács László, Veres Ernő, Benkő Kálmán, Szelényi Aladár, Lukács Irma, Margit, Ilona és Sári, Csegey Anna, és Gizella, Lukács Paula, Veres Katica, — továbbá Szilassy Aladár, Lukács László, Benkő Kálmán, Veres Ernő, Szelényi Aladár, Lukács Sándor, Lukács György, Hanszly Gyula, Osztrócluczy Miklós, Osztrócluczy Géza, Szelényi Zoltán, Lukács Géza, ifj. Szilassy Aladár és Szilassy Béla.

A bgyarmati takarékpénztár igazgatósága szept. 6-án teljes ülést tartott, s több üzleti ügy elintézése után felolvasták Anninger László aligazgatónak állásáról való lemondási kérvényét. A lemondási kérvényt a közgyűléshez utasították.

Hymen. Guttreund, Samu nőgr-bérczeli lakos jegyet veltott Somosújfaluban Adler Rózsika kisasszonnyal. Jancsó Kálmán kiskeszi káptalani ispán eljegyezte Kleinkauf Gizella kisasszonyt, Kleinkauf Károly bekési földbírtokos leányát.

5657. Isy. nagy számú év kezdődött szept. hó 8-án az izr. évszámítás szerint.

Halál a homokbányában. Nécán a szószoros értelmében eltemette Dudás Jánost a rászakadt homok. Három napon át volt a szerencsétlen ember a föld alatt. A már feloszlásnak indult hullát fel se boncolták.

A vármegye 1897. évi költségvetése f. hó 10-től közszemlére van kitéve az alispáni hivatalba.

Lelekészjelölés. A zolyomi ág. ev. egyházban Thebusz János elhalálozása folytán megüresedett lelkészi állásra Blatniczy Pál ottani segédlelkész jelölték ki lelkésznek.

A kékkői ősrégi kálvária őszi bucsuja, mely felelte népes szokott lenni, f. hó 19-én és 20-án lesz. A remek fekvésű Kálvárián 20-án d. e. 10 órakor a magyar szentbeszéd Farkas László varbói kaplan fogja mondani.

Luby Sándor, a Pesti Hírlap kitűnő belmunkatársa által kiadott „Almok az üdvről” című verskötetéből még 100 példány felmaradt. Szívesen örömmel ajánljuk ezen díszesen kiállított kötetet a t. olvasóinknak a megvételre annál is inkább mert ezen verskötetről annak idején az összes napi lapok a legrokonoszenvebb hangon irtak. Az izléssel kiállított kötet ára 1 frt 3 kőtet után egy tisztelet példány jár. Kapható Darvai Armin könyvkereskedésében és Luby Károlynál B-Gyarmaton.

Halálozás. Nagy Nándor vasúti pályafelügyelőt ez évben is súlyos csapás érte, amennyiben Emma nevű kis leánya e hó 11-én az anyjakká honába költözött.

Nagy bankett. A gróf Zichy Jenő féle bankett Ipolyságon ma d. u. tartatik meg. Az egész czéhet az ipar gróf vezeti fűti.

Városi közgyűlés. B-Gyarmat város tegnap költségvetési közgyűlést tartott, melyről idő és térszűke miatt csak a jövő számban referálunk.

Blaha Lujza arcképei. Felhívjuk olvasóink figyelmét az e számbunkban a magyar nemzethez intézett felhívásra, melyet a Blaha Lujzának nyújtandó nemzeti adomány ügyében közéletünk vezérő tényszerűen becsajítottak ki. Az ünnepelt művésznő arcképet százszáz példányban terjesztik és mindegyiket a művésznő sajátkezű aláírásával látja el. Egy-egy ily ereklye 2 frjtvaló válalható meg a Blaha Lujzának a szinpadtól való bucsuja alkalmával ily módon százszáz forint jut majd a nemzet adománya gyantán.

Athelyezés. Küllő György kaposvári pénzügyi fogalmazó a b-gyarmati kir. pénzügyigazgatóság-hoz hasonló minőségben áthelyeztetett.

Templomszentelés. Házasnyóén múlt vasárnap szentelték fel a kijavított templomot. A templom szentelési ünnepélyen részt vett br. Majthényi László is. A felszentelés Gonda Béla esperes plebános végzte s szép alkalmi egyházi beszédet tartott abból a témából, hogy: „A templom az Isten háza és az Ég kapuja”.

Prezentálás. A Fatac János halála által megüresedett szklabonyai róm. kath. plebánia már legközelebb fog betöltetni. Mint értesültünk plebánosnak Laczo József mostani csábi plebánost fogják prezentálni. A prezentálással, lévén a soros kegyur izraelita, mint hírlík Galgóczi Béla Zichy uradalmi felügyelő van megbírva.

Új gyógyszerári tarifa. A belügyminiszter a gyógyszerekről új árjegyzéket készített, mely f. é. július hó 1-én már életbe lépett. A határozományokról a következőket említyük fel: Minden vényen a gyógyszer ára számokkal olvashatólag felirandó. Vények, melyek az orvosai titkos egyetértésre engednek következtetni, nem vétetnek tekintetbe. Minden egyes tétel 2 krjtvaló számítandó, fél krajczáron alóli törtek nem számítottak felültek pedig krajczájával. Az árszámítás aláirandó és az illető gyógyszerár jegyével ellátandó hasonlóképpen a használati utasítás aláirandó és keltezendő. Ott, hol a vényen „quantum satis” áll, az áron kívül a mennyiséget is fel kell írni. Ki ezen rendelet pontjait áthágja, 100 frjt terjedő büntetéssel sújtatik.

Életmentő részegség. A losonczy vasúti szerencsétlenség alkalmából feltűnt a néző közönség körében egy vasúti kasszafűtő sajátosság ártása. „Miert árt?” tudakolták tőle többen. „Örömkönyveket sírok — nyomd, — mert ha tegnap nem lettem volna berűgva, nekem kellett volna a vonattal mennem s ma már halálra vagyok”.

Ertesítés. A közönség felkérte, hogy miután a könyvnyomda részvénytársaság ügyvivő igazgatója hivatalos óráit a nyomda helyiségében (Kék László-fele házban) tartja, — a megrendeléseket ezental a nyomda helyiségben megtenni sziveskedjék.

Hirtelen halál. Majerszki Mária napaszmónó B-Gyarmaton szept. 10-én 40 éves korában hirtelen elhunyt. A hullaházban másnap dr. Feledy Ferenc helyettes megyei főorvos és dr. Szendrő Jenő városi orvos valamint Szakal Ferenc szolgabíró közbejöttével megtartott bonczolás konstaltta, hogy a szegény asszonyt szívveréshűdés érte.

Pályázatok. A b-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság a losonczy kir. adóhivatalnál megüresedett 400 frt évi segélydíjjal javadalmazott gyakornokai, és a b-gyarmati kir. adóhivatalna megüresedett adóírási állásokra pályázatot hirdet. A pályázati kérvények szept. hó 19-éig nyújtandók be a b-gyarmati kir. pénzügyigazgatóságnál.

A hölgyközönséget, kívált azokat, akik a finom izlést és előkelőséget össze tudják egyeztetni a takarékossgal, bizonyára érdekelni fogja az a hír, hogy a Gartner, Holvay és társa czég főnöke (Budapest, Szervita-ter 5. sz.) külföldi bevásárlási utyokból visszatérték, a tegelegansabb és legdusabb választékai újdonságokkal s így abban a helyzetben vannak, hogy már most elfogadnak megrendeléseket az őszi és téli szezonra.

„Plasztikon”, ez a fiatal vállalat, amely az ezredéves kiállítás látványosságai közt az első, ma már találkozó helye a vidékieknek. Ötven krért káprázatos látványosságot nyújt a látogatóknak.

Zolyomban, az ottani ev. egyház, mint haljuk — a múlt vasárnap tartotta az áldott emlékt Thebusz János, Szűgy szülőjeteudójával a lelkészjelölő gyűlést. Egyhangulag annak káplánja Blatniczy Pál személyében történt a közmegállapodás, a kinek megválasztása néha egy hétre tartandó választó gyűlésen már csak formai lesz. Ugy tudjuk, hogy meiótt utódjával fog frjöldni hírneves elődjének, mind lelkesi, mind pedig hazafias tekintetben s a zolyomi egyházat Huszagh felügyelővel együtt az elődök által kijelölt nemcs irányban vezérelendik.

Dr. Gerő Mór orvos ádóli helyéről B-Gyarmatra visszaérkezett s rendelő óráit a szokott időben tartja.

A „holt kéz” szerzeményei. Az igazságügyminiszter felhívást intézett a törvényszékek elnökeihez a „holt kéz” szerzeményeinek összeírása tárgyában. A felhívás szerint feltüntetendők azok az ingatlan birtokok, melyeket a „holt kéz” a telek-könyv megszerkesztése után szerzett. Még a szerzés címzet (vétel, ajándék, örökség) is ki kell tüntetni, továbbá azt, hogy a szerzést O Felsége a király jóváhagyta-e vagy nem.

A jelenlegi sanyaru gazdasági viszonyok mellett, a magyar gazdákörzéség birtokát a viszonyoknak megfelelő értékű és jövedelmezőségűvé csak egy magas összegű, de előnyös feltételű törlesztés kölcsönével teheti, s ugyan-csak egy ily törlesztés kölcsönével érheti el, hogy szemben a már-már elviselhetetlen költerhekkel, gond nélküli életet biztosítson magának. Azok igénybe vételénél azonban nagy gond fordítandó arra, hogy az ügy elintézésére kire bízatik. Gombamódra szaporodnak hazánkban az ágensok a kik legkedvesebb kötelességüknek azt tartják hogy önmaguk előnyére a gazdát megkárosítván (gyakran koldusbotra juttatván) a minden tekintetben feltétlen bizalmat érdemlő vállalatoktól is eligenitsek. Azért ajánljuk mindenkinek, a ki törlesztés kölcsönét óhajt felvenni, hogy forduljon közvetlenül az „Ingatlan- és Jelzálog- Forgalmi Intézet”-hez (Budapest, VI. ker., Váci-körút 39.) mint a mely vállalat a legbizalmasabb alapon dolgozva, s kiterjedt összeköttetésekkel rendelkezve, ingatlanokra törlesztés kölcsönök kiosztását a legmegbízhatóbb és legelőnyösebb módon képes fogadtatítani, már annál is inkább, mivel üzletkörü kizárólag az ilyen tranzakciókra van berendezve, s az egyetlen is hazánkban, a mely kellő szakértelemmel és szigorúan szolid elvek szerint szakemberek által vezetetik.

Tüzek. B-Gyarmaton kisasszonypanasz este 8 órakor megszólalt a veresakas, mely már oly rég óta nem hallatta rémes hangját. Ugyanis a jelzett napon este 5 hangjeggyel verték félre a harangokat. Ami azt jelenté, hogy a tűz a városban kívül van. Így hát a lakosság nyugodtan folytatta estebédjét. A tűzoltók azonban kivonultak a vész helyére, hol a Doman félszénakazlak már erős lánggal égett. Két kazal el is hamvadt, de a többi megmentették a tűzoltók. Alsó-Fehérkút (Pribel) szept. 2-án Oszlik Pál községi bíró összes gazdasági épületeit és egész termését a tűz elhamvasztotta.

Gazdaszat.

Mit tegyünk a jégverte gyümölcsfakkal? Sajnos, mostanában igen sok helyen óriási pusztításokat tett a jég és vihar, nagy mértékben megrombolván a gyümölcsfákat is, jó lesz azért még most gondoskodni arról, hogy a fák körüli szükséges teendőket késedelem nélkül megtegyük, mert addig kell orvosolni a sérült fákat, míg a sebek teljesen ki nem száradnak; mert minél frissebb állapotban bántunk el a sebbel, annál hamarabb gyógyul be. A kisebb sérülések maguktól is behegednek; a nagyobb sebeket, ha szilánkosak, előbb simára kell metszeni és marhatrágyával, hamuval vagy faszénporral kevert sárral be kell kenni. A faszénpor azért jó a sárban, mert rothadástól menten tartja a sebet és meggyorsítja a behegedést. Különösen a kemény magu gyümölcsfák, u. m. szilva barackfa sebeit nem szabad bekenetlennel, hagyni, mert ezeken amugy is hamar kitor a megfagyás és még inkább, ha a sebeket a levegőtől el nem zárjuk. A még-

fyás pedig a fa halálát okozza. A vastagabb letört ágakat simára le kell metszeni és a metszés helyét jól bekenni. A vékonyabb, ujnyi vastagságú törött ágakat a jövő tavaszig ne bántassuk, mert ha most visszametszük, csak fölösleges hajtásra kényszerítjük a fát, miáltal a fa gyengül az új hajtások pedig szigorubb tében amugy is ellagnak. Miután a nyári barackfák tisztogatására, vagris fölösleges ágak levágására szeptember hónap a legjobb időszak, azokon egyben ezt a munkát is megtehetjük. A vihar által derékon letört fákat legjobb ősszel vagy tavasszal másokkal pótolni. Ha a törés az ojtáson felül történt, remélhetjük, hogy a fa új nemes törzset hajt de ha a törés az ojtáson alul van, akkor csak abban az esetben hagyjuk meg a fát, ha még elég fiatal arra, hogy újra beoítsuk. A megsérült fákat ősszel trágyazzuk meg, hogy ez által erejökben megszaporodrán, annál könnyebben ki-berhessék a sérüléseket. A jégverte fák gyümölcsét is meg kell vizsgálnunk. A megsebzett vagy levert gyümölcsöt, ha csak félig érett is, legezelszerűbb megaszalni, a legsejtessébbjét pedig ecetkészítésre felhasználni, vagy jószággal megcetni.

A rekonstrukció. A francziák nyíltan kimondták, hogy még azon esetben is, ha valamely olesó s bizonyos ható phylloxera pusztító szert találna fel valaki, szőlőiket mégis amerikai alanyokon rekonstruálnák, mert így a termés hozam tetemesen emelkedik, a szőlő biztosabban beérik és a bor minőségileg semmi tekintetben sem szenyed.

Ily határozott kijelentésre bizonyára csakis az amerikai alanyokra oltott tőkékkel elért pozitív eredmények vezethettek. Tehát ezek reánk nézve is elég kecsegtető és biztatók a jövőre való tekintetből.

Hazánkban elért ily eredményekkel még nem sokkal találkozunk ugyan, de a francziák magatartása elegendő arra, hogy a jövőre való bizalmunk megzilárduljon és megkésztetődött tevékenységre serkentsen.

A szép szóval jobb bizonyítékot nyújtanak a szám adatok.

Franciaországban már jelenleg az összes 1.747.000 hektáryi szőlő területből amerikai alany oltványokkal nem kevesebb mint 663.000 hektár van beültetve.

A többi terület képezi a még egészséges szőlőt a szénkénnel fentartott, a pusztuló felbomló terület, a homok szőlők, a magán termőkkel beültetett és az elárasztott terület.

Ebből láthatjuk, hogy az összes területnek több mint a harmadrésze már oltványokkal van kiültetve.

Ezen felül, míg az amerikai oltvány szőlők évről-évre nagy számban szaporodnak, addig a szénkénnel gyéritett szőlőterület, különösen az utolsó években, mindinkább kevesedik.

Ebből azon tanulság vonható, hogy kötött talaju szőlőkörnél az amerikai gyökér legyen a rekonstrukció anyaga.

A francziák, mint azelőtt ugy a jelenben is, az újabb meg újabb fajok előállításában nagy

mesterek, és az amerikai fajokat magok közt, valamint az amerikai és európai fajokat is folyton keresztezik és össze vizta k. varják. Azon reményességben, hogy e kísérletezés a kitűzött célhoz fog vezetni. A cél, pedig az, hogy egy részről a phylloxerának ellentálló magintermőket kitűző bort adó fajokat nyerjenek, másrészt pedig az, hogy oly ellentálló alanyfajt birjanak előállítani, mely magas mézstartalmu talajokban is kellően bevaljon.

E tekintetben munkásságokat a legmesszebbre terjedő körülményekkel, körülményességgel és lelkiismeretességgel folytatják és nem egészen eredménytelenül, mert az amerikai fajok önmagok keresztezésével nem egy figyelemre érdemes fajt bírtak már eddig is teremteni. Hílenben azon hybrideket, melyekben európai vér is van, bármennyire legvén is kicicsérve, mégis a legnagyobb vigyázzattal kell fogadnunk, mert bár a méztalajokhoz való adaptionális erejük nagy is lehet, de a phylloxerának való ellentálló képességük annál kisebb.

A francziák ítélete szerint ezek az európaiakkal kereszteztek hasonlóképen igen kétes értékűek, csak a venyigekereskedők katalógusaiban szerepelnek, mint epochális újonságok.

Azonban onnan érkező tudósítások igen kedvezően hangzanak azon újabb hybridokról, melyek amerikaiaknak amerikaiakkal való keresztezések. Megbízható források, akként nyilatkoznak, hogy igen valószínű, hogy több ily faj alanyának jól fog beérni, csak hogy, ez ideig még kísérlet alatt vannak és még nincsenek eléggé kipróbálva, miért is biztosat rólok írni még ez idő szerint nem lehet.

Annai áll, hogy a keresztezésekhez nagyobb reménnyel fogtak hozzá, mint a milyen nagyok az eredmények, mert a keresztezettek átöröklik ugyan az egyes fajok jó tulajdonságait, de egyuttal átöröklik azok rossz tulajdonságait is.

Sz. B. L. (m.)

Placzi árak

1896. szeptember 7.

Buza	—	—	6-70	6-75
Rozs	—	—	5-30	6-10
Árpa	—	—	6-30	6-00
Zab	—	—	6-20	5-95
Kukoricza	—	—	5-90	5—
Burgonya	—	—	1—	6—
Lencse	—	—	5—	1-95
Bab	—	—	6-50	6—
Lennek	—	—	5—	0—
Széna	—	—	2—	0—

FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DÁNÓ.
FŐMUNKATÁRS: DR. KONNACZKY ARNOLD.

Hegedűórákat

jutányos áron ad egy a hegedűtanításban jártas egyén. Címe megtudható a kladóhivatalban. 173 2-3

176 1-3

HIRDETMEY.

Alulírottak bátrak vagyunk a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani Nagyhid-utca 222 sz. alatt levő Kovács és Nagyhid-utca 230. sz. alatt levő bogárnár-üzletünket, a melyben minden néven nevezendő gazdasági és luxus kocsikat, továbbá divatos szánokat is készítünk. Ócska kocsikat a kor igényeihez átalakított és becsesülünk. Ezen kocsik nyerges és fényező munkát is magunkra vállaljuk és azt lehetőleg szépen és jól elkészítjük. Mivel pedig minden munkánkat az országos hírlí Reitter István-féle kocsigyárban készült kocsik mintájára készítjük és hogy az eddig általunk elkészített munkával a nagyérdemű rendelő közönség meg volt elégedve, reméljük hogy ezután is szíves pártfogásába fog részesíteni a mit mi is kiérdemelni szerény tehetségünkkel iparkodni fogunk.

Figyelmzettjük a nagyérdemű közönséget arra, hogy csak azon munkákért vállalkunk felelősséget, a melyek nálunk lesnek megrendelve, vagy tőlünk lesznek megvéve.

Továbbá figyelmzettjük a nagyérdemű közönséget, hogy a kocsijainkon előfordulható törésért a mi nem felelősségből vagy összeakadásból ered, két évi jótállást vállalkunk. És hogy a nálunk készülő új kocsik tökéletesen új anyagból készülnek, arról is írásbelileg kezeskedünk.

Kelt Balassa-Gyarmaton, 1896. szeptember hóban.

Rohács Dániel,

bognármester.

Bakos József,

kovács-mester.

Tudatjuk még a nagyérdemű közönséggel, hogy Augustin Mihály kocsifényező és nyerges mesterrel minden összeköttetést megszüntettünk, és a vidék egy jó munkája iprosával léptünk összeköttetésbe.

A nagyérdemű közönség becses tudomására juttatom, hogy Szécsényben egy

szállítási és bizományi üzletet

nyitok, és a szállítmányoknak metermérszóját

a városból a vasuti állomáshoz

és viszont az

az állomástól a városba

4 krrért teljesítem

és egyuttal e szakmába vágó minden néven nevezendő

üzleti lebonyolításokat

elvéallalok és annak pontos esaköléséről a nagyérdemű közönséget biztosítom.

Szécsény, 1896. Augustus 26-án.

169 3-3

Kitűző tiszteltetel

SCHAAR IGNÁCZ.

Clayton & Shuttleworth
 mechanikai gépgyártók Budapest Váci-körút 62. sz.
 által a legújabbosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomotorok és gőzszállító-készítők 24, egész 12 hordig, továbbá Magyar-
 csapó-gépek, tisztító-vasalók, kony-
 hányak, kávé- és aratógépek, boronák, szénagyítók.

COLUMBIA legújabb szervitógépek, szénkivágók, répatógék, kukorica-
 morzsolók, darálók, szőlő-malacok.

Egyfemes acél-akák 2 és 3 vasú akák
 és minden egyéb gazdasági gépek

Részletek árjegyzékben kiadva ingyen és körmentes küldetnek.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van sze-
 rencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú
 (a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb
 díjakkal
 kirántott

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal
 és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen
 sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabbanművek, kapás
 és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, kómló és kerti vetemény-
 nyekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya,
 tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuper-
 foszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot
 vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Áránlatok-
 kal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője
 a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS,
 Budapest, Erzsébet-körút 34. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudom-
 ására hozni, hogy a

vasúti állomás tözsomszédságában levő

„**Vasuthoz**” czimzett vendéglőt

szeptember hó elején átveszem, a lakásomat
 Ludányból áthelyezem, a vendéglőt a n. é. közön-
 ség kényelmére újból berendezve, teljes igyekezettel
 azon leszek, hogy úgy kifogástalan jó ételek, italok,
 valamint a legpontosabb, gyors és jutányos kiszol-
 gálatot t. látogatóim legmagasabb igényeit minden-
 ben kielégíthessem.

Szíves látogatást kérve vagyok

kiváló tiszteltet.

171. 3—3.

GLASER GÁBOR.

174 1—1

ISPÁN

19 év óta nagyobb gazdasá-
 got önállóan vezet,

1897. évi január 1-re

állást keres.

Czim a kiadóhivatalban.

4—5% mellett

rendes és rendkívüli

JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET

kieszközl,

Valamint a legbizonyosabb conversiókat szintén

4—5%-kal

rendezi gyorsan és discret minden
 előleg nélkül.

150 7—21.

HERCZEG SÁNDOR

Budapest, Gyár-utca 19.

172 2—2

Buzacsávázószer

mely szer a magyar királyi vegykezéreti állomás
 által lett vegyelmelve és üsszög ellen mindenütt leg-
 hatásosabbnak bizonyult.

100 kilo vetőmagra egy kis csomag ára 11 kr.

200 " " " nagy " " 22 "

Minden csomag használati utasi-
 tással bir. Kapható:

HUMMER MIHÁLY

fűszer-, festék-, thea- és rum kereskedésében

B.-Gyarmaton, (Kossuthér.)

A „Báró Hirsch Mór”

jótekonysági és önszegélyző-egyesület

mely működését Balassa-Gyarmaton azept. 4-én megkezdvén,

törzstagjait és ezek hozzátartozóit betegség esetén orvosi kezelé-
 sen, gyógyszeres kiszolgáltatásában és a törzstag elhalálása esetén
 pénzsegélyben részesíti, továbbá a törzstag elhalálása esetén
 hátramaradott családjának az alapszabályokban foglalt feltételek mel-
 lett az A) oszt.-ban 1200 frt, a B) oszt.-ban 600 frt, a C) oszt.-
 ban pedig 300 frt segélyösszeget fizet.

A tagok felvételnek az A) oszt.-ban 40 éves korig, havi járulék
 2 frt 50 kr, a B) osztban 45 éves korig, havi járulék 1 frt 70 kr,
 és a C) osztba 50 éves korig, havi járulék 1 frt 30 kr. Beiratási
 díj az A) osztban 2 frt 50 kr, a B) osztban 1 frt 70 kr, a C)
 osztban 1 frt 30 kr., ezenkívül minden osztban 50 kr. orvosvizsgálati
 díj fizetendő.

Felvételek esközlötnek Balassa-Gyarmaton Balás
 Ferencz urnál, Budapestén az egyesület központi irodájában
 VI. Teréz-körút 3. sz. a.

170 3—3

„Báró Hirsch Mór”

jótekonysági és önszegélyző-egyesület.

2567—596.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b.-gyarmati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
 a kir. kincstár és Bugyi János csatlakozott végrehajtónak Bugyi János
 és társai végrehajtást szenvedők elleni 269 frt 64 kr. és 165 frt tőkeköve-
 telés és járulékal iránti végrehajtás ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék terü-
 letén levő Dejtár községben fekvő, a dejtári 89. sz. tjkben foglalt Zaiga Illés, Bugyi
 Gábor és kiskoru Bugyi András, ugy Bugyi János kiskoru Bugyi Rosália Anna és
 Teréz nevű álló 1. 2., 3., 6. sor 182. 674. 1336. hzr. számú kette, hagyomány-
 szántóföldre (kender föld) és erdő és legelő illetményre 92 frt becsértékben az 1881.
 LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészen, a dejtári 753. számú tjkben foglalt Zaiga
 Illés egy Bugyi János kiskoru Bugyi Anna, Rosália és Teréz nevű álló 1. 1. sor 180.
 hzr. számú 56. házszámú házra udvarral az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a alapján egészen
 160 frt becsértékben és a dejtári 756. sz. tjkben foglalt Bugyi János Anna, Rosália és
 Teréz (utóbbi három kiskoru) nevű álló 1. 1. sor 1732. hzr. sz. alsó rét dűlőben levő
 rétre pedig 84 frt becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés által Bugyi József holtig tartó haszonélvezeti joga és özvegy Bugyi
 Ferencznek öz. haszonélvezeti joga nem érintetik, az árverést elrendelte és hogy a
 fennb. megjelölt ingatlanok az 1896. évi szeptember hó 14-ik napján
 nek délelőtti 10 órakor Dejtáron a község házánál megtartandó nyilvános
 árverésen a megállapított kikiáltási árón alól is eladottai fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 1% -át 9 frt 20
 krt, 16 frt és 8 frt 90 krt községben vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett
 árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a. kelt igazsággy-
 miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kez-
 vez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-
 nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszert elismervényt átazolgáltatni.

B.-Gyarmaton, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1896. évi július hó
 31-ik napján.

Frank kir. törvénzi bíró helyett:

178 1—1

Porubszky Károly, kir. tszéki bíró.